

Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027

Prioritatea P05. Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii

Apel de proiecte: PIDS/641/PIDS_P5/OP4/ESO4.11/PIDS_A22 - Sprijinirea copiilor și tinerilor în procesul de dezinstituționalizare - Regiunea mai dezvoltată București-Ilfov.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European Plus (FSE+) prin Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027

Titlul proiectului: „*PUNȚI SPRE VIITOR – Intervenții integrate în comunitate pentru copiii și tinerii în procesul de dezinstituționalizare*”

Cod SMIS: 350937

Beneficiar unic: Fundația Convergențe Europene

ARTICOL DE PRESĂ

Un oraș bun de locuit începe cu felul în care folosim resursele

Protecția mediului, autonomie și responsabilitate în viața urbană

Într-un oraș mare, resursele sunt aproape mereu la îndemână. Apa curge la robinet, lumina se aprinde instantaneu, magazinele sunt deschise până târziu, iar un obiect care nu ne mai folosește poate fi înlocuit în aceeași zi. Tocmai această ușurință poate face invizibil traseul din spatele lucrurilor pe care le consumăm și costul pe care îl au, pentru buget, pentru comunitate și pentru mediu.

Protecția mediului capătă sens atunci când iese din zona declarațiilor generale și intră în viața de fiecare zi. Nu începe doar cu politici climatice sau investiții de amploare, ci și cu felul în care folosim energia și apa, cu ceea ce cumpărăm, cu modul în care întreținem obiectele pe care le avem și cu atenția acordată deșeurilor pe care le producem.

Pentru un tânăr care se pregătește să își conducă singur viața, aceste alegeri au o valoare suplimentară. Ele nu țin doar de mediu, ci și de capacitatea de a administra resurse limitate, de a anticipa consecințe și de a lua decizii realiste. Autonomia se vede și în felul în care o persoană își organizează consumul, își protejează spațiul de locuit și folosește responsabil ceea ce are la dispoziție.

Proiectul „PUNȚI SPRE VIITOR – Intervenții integrate în comunitate pentru copiii și tinerii în procesul de dezinstituționalizare”, cod SMIS 350937, implementat de Fundația Convergențe Europene în București-Ilfov, urmărește dezvoltarea unor deprinderi care susțin tranziția către viața independentă. În această logică, dezvoltarea durabilă nu este o temă laterală, ci poate fi apropiată firesc de deciziile concrete pe care un tânăr ajunge să le ia pentru sine.

Orașul face consumul ușor. Responsabilitatea îl face conștient.

Viața urbană oferă acces rapid la servicii și produse, dar tocmai viteza poate încuraja consumul fără reflecție. Cumpărăm înainte să verificăm dacă avem deja ceva similar, înlocuim înainte să reparăm, folosim mai mult decât este necesar pentru că resursa pare permanent disponibilă.

Un comportament responsabil nu presupune austeritate și nici renunțarea la confort. Înseamnă mai ales să diferențiem între nevoie și impuls, între folosire și risipă. Înseamnă să alegem conștient, să păstrăm mai mult timp ceea ce funcționează și să evităm consumul care nu ne aduce un beneficiu real.

Pentru un tânăr aflat la început de drum, această diferență contează. O alegere atentă poate proteja simultan două resurse: mediul și banii personali. Un obiect cumpărat inutil înseamnă o

cheltuială care putea fi evitată; un aparat folosit fără rost înseamnă consum de energie; alimentele aruncate înseamnă atât bani pierduți, cât și resurse folosite degeaba pentru producerea și transportul lor.

De aceea, protecția mediului poate fi explicată mult mai bine prin situații concrete decât prin formule generale. Ce folosesc? Cât folosesc? Ce pot păstra? Ce pot repara? Ce pot dona? Ce pot evita să cumpăr? Sunt întrebări simple, dar formează un tip de gândire care poate fi păstrat pe termen lung.

Autonomia nu se oprește la ușa locuinței

Viața independentă nu înseamnă doar să ai o cheie și o adresă. Înseamnă să înțelegi cum funcționează o locuință și ce responsabilități apar odată cu ea: facturi, întreținere, curățenie, cumpărături, depozitare, consum, relația cu vecinii și cu spațiile comune.

În proiect, sprijinul pentru dezvoltarea autonomiei și componenta de locuire sunt gândite în legătură cu un parcurs mai larg de integrare. Din perspectiva protecției mediului, locuirea poate deveni un context foarte bun de învățare: observi consumul, înțelegi costurile, vezi unde apare risipa și descoperi că ordinea și planificarea reduc cheltuielile evitabile.

Dar într-un oraș, responsabilitatea merge dincolo de apartament. Deșeurile ajung într-un sistem comun, consumul de apă și energie se leagă de infrastructuri folosite de milioane de oameni, iar felul în care păstrăm spațiile comune influențează direct calitatea vieții celorlalți. A avea grijă de mediu înseamnă și a înțelege că trăim într-o rețea de spații și resurse împărțite.

Astfel, autonomia personală și responsabilitatea față de comunitate nu sunt opuse. Dimpotrivă, un adult autonom este și cel care înțelege consecințele propriilor alegeri asupra celor din jur.

De la „arunc” la „mai poate fi folosit”

Una dintre cele mai vizibile forme ale consumului urban este cantitatea de lucruri care ies repede din uz. Uneori pentru că s-au stricat, alteori pentru că nu mai sunt la modă, nu mai plac sau au fost cumpărate fără să fie cu adevărat necesare.

Un comportament mai sustenabil schimbă întrebarea. Înainte de a arunca, putem verifica dacă un obiect poate fi reparat, reutilizat, donat sau folosit într-un alt scop. Nu toate lucrurile merită păstrate și nu orice reparație este eficientă, dar simplul reflex de a evalua opțiunile înainte de a înlocui este deja un pas către consum responsabil.

Aceeași logică se aplică și în gospodărie. Planificarea cumpărăturilor poate reduce risipa alimentară. Folosirea completă a produselor înainte de a cumpăra altele poate limita aglomerarea și cheltuielile. Alegerea unor produse care rezistă mai mult poate fi, în anumite situații, mai avantajoasă decât înlocuirea frecventă.

Aceste decizii nu sunt spectaculoase și tocmai de aceea au șansa de a deveni obișnuite. Sustenabilitatea reală se construiește mai ușor din comportamente care pot fi repetate decât din promisiuni imposibil de menținut.

Tehnologia poate reduce risipa, dacă este folosită cu măsură

Digitalizarea a schimbat profund modul în care comunicăm și lucrăm. Documentele electronice, formularele digitale, comunicarea online și arhivarea electronică pot reduce nevoia de hârtie și pot simplifica procesele. În același timp, echipamentele digitale consumă energie și au propriul ciclu de viață, ceea ce înseamnă că utilizarea lor responsabilă rămâne importantă.

În cadrul proiectului, principiul utilizării eficiente a resurselor este reflectat și în modul de implementare: folosirea mijloacelor electronice de comunicare, limitarea imprimării la documentele necesare, reciclarea hârtiei și gestionarea atentă a consumului de energie pentru echipamente.

Este un exemplu util pentru că arată că protecția mediului nu presupune o schimbare radicală de activitate. Uneori înseamnă doar să alegem varianta mai eficientă dintre două soluții: trimitem electronic când nu este nevoie de hârtie, imprimăm doar documentele necesare, închidem echipamentele care nu sunt folosite și păstrăm dispozitivele în stare bună cât mai mult timp.

În această formă, dezvoltarea durabilă nu complică munca. Dimpotrivă, poate face procesele mai clare și consumul mai bine controlat.

Educația pentru mediu funcționează când poate fi exersată

Un mesaj despre protecția mediului este ușor de înțeles și la fel de ușor de uitat dacă nu este legat de o experiență concretă. De aceea, informația devine mai utilă atunci când poate fi testată în situații apropiate de viața reală.

Un tânăr poate învăța mai mult urmărind consumul unei locuințe timp de o săptămână decât memorând o listă de recomandări. Poate înțelege mai clar risipa alimentară dacă își planifică singur cumpărăturile. Poate vedea valoarea reutilizării dacă compară costul unui obiect reparat cu costul unui înlocuit. Iar colectarea separată a deșeurilor devine firească atunci când știe unde și cum trebuie făcută.

Această abordare este potrivită și pentru formarea deprinderilor de viață independentă: informația este conectată cu acțiunea, iar acțiunea poate fi repetată până când devine rutină. Nu urmărim doar să știm ce este bine pentru mediu, ci să putem aplica o alegere responsabilă fără să fie nevoie de o intervenție din exterior.

În fond, autonomia se măsoară tocmai prin capacitatea de a lua decizii bune și atunci când nu ne spune nimeni ce să facem.

De la alegerea personală la cultura unui oraș

Într-un spațiu urban, efectul unui singur gest poate părea neînsemnat. Totuși, orașele sunt construite din milioane de gesturi repetitive. Modul în care oamenii folosesc apa, energia, transportul, obiectele și spațiile comune formează, în timp, o cultură a consumului.

De aceea, protecția mediului nu este doar o responsabilitate tehnică a administrației și nici doar o temă pentru organizațiile de mediu. Ea ține și de educație, de autonomie, de comportamente sociale și de felul în care oamenii înțeleg că resursele comune au nevoie de reguli comune.

Pentru copiii și tinerii aflați în tranziție către viața independentă, această perspectivă poate avea o valoare formativă importantă. A învăța să administrezi responsabil resursele proprii este și o formă de pregătire pentru participarea la viața comunității. Înveți să ai grijă de ceea ce folosești, dar și să respecti ceea ce folosești împreună cu ceilalți.

O schimbare care se vede în felul în care trăim

Protecția mediului nu are nevoie de gesturi perfecte. Are nevoie de consecvență. O lumină stinsă când nu este necesară, un obiect reparat în loc să fie înlocuit, o cumpărătură planificată, un document transmis electronic sau un deșeu pus în locul potrivit pot părea lucruri mărunte. Împreună, ele definesc însă un mod de a folosi resursele cu mai multă grijă.

Pentru un tânăr care își construiește autonomia, această grijă înseamnă mai mult decât economie. Înseamnă organizare, capacitatea de a anticipa, control asupra propriilor decizii și respect față de spațiul în care trăiește.

În proiectul „PUNȚI SPRE VIITOR”, dezvoltarea durabilă poate fi înțeleasă tocmai astfel: nu ca un capitol separat de viața independentă, ci ca o parte a ei. Un oraș devine mai bun de locuit atunci când resursele sunt administrate mai bine, iar acest lucru începe și cu oamenii care învață să le folosească responsabil.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European Plus (FSE+) prin Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României. Pentru informații detaliate despre celelalte programe cofinanțate de Uniunea Europeană, vă invităm să vizitați www.mfe.gov.ro.